

Shanshan New Material (Finland) Oy, grafitanodmaterialfabrik, Korsholm

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

UPPGIFTER OM PROJEKTET

Projektets namn och läge

Grafitanodmaterialfabrik, Korsholm

Projektansvarig

Shanshan New Material (Finland) Oy

Konsult för utarbetandet av bedömningsbeskrivningen har varit Sweco Finland Oy

Kontaktmyndighet

Kontaktmyndighet för projektet har varit Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten.

Den projektansvariges beskrivning av projektet och projektalternativen

Shanshan New Material (Finland) Oy (Shanshan) planerar att bygga en produktionsanläggning för grafitanodmaterial i GigaVasa-området i Korsholm. Anläggningen är planerad att producera 100 000 ton grafitanodmaterial per år av koks, sfärisk grafit och asfalt (bitumen). Produktionsprocessen omfattar olika behandlingsskeden i låg och

medelhög temperatur och grafitering i hög temperatur. Dessutom omfattar produktionsprocessen krossning, malning, utblandning av råmaterial och sållning av material i olika skeden. Som biprodukt fås totalt 85 000 ton kokspulver och andra biprodukter per år.

Alternativ som ska undersökas

Vid MKB-förfarandet undersöks följande projekialternativ:

ALT0: Projektet genomförs inte, s.k. nollalternativ

ALT1: En produktionsanläggning för syntetisk grafit byggs i GigaVasa-området i Korsholm. I anläggningen produceras årligen 100 000 ton grafitanodmaterial av koks (biprodukt från oljeraffinering), sfärisk grafit (raffinerad från naturlig grafit) samt asfalt (biprodukt från oljeraffinering). Varje år fås dessutom totalt 85 000 ton fint kokspulver och andra biprodukter.

Den hanterings- och förpackningsterminal för grafiterat material som byggs i området innan produktionsanläggningsprojektet genomförs beaktas i konsekvensbedömningen för produktionsanläggningsprojektet som en del av anläggningshelheten.

ANHÄNGIGGÖRANDE AV FÖRFARANDE VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Shanshan New Material (Finland) Oy har 15.5.2024 anhängiggjort ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsförfarande) genom att skicka ett program för miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsprogram) för Shanshan New Material (Finland) Oy:s grafitanodmaterialprojekt till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (senare NTM-centralen).

Behovet av bedömningsförfarande för projektet fastställs baserat på lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (senare MKB-lagen), bilaga 1, punkt 6 c) *integrerade kemiska anläggningar för tillverkning i industriell skala av ämnen med användning av kemiska omvandlingsprocesser, där det framställs.*

FÖRHANDSÖVERLÄGGNING

Kontaktmyndigheten ordnade 15.4.2024 en förhandsöverläggning för att främja bland annat hanteringen av de bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som krävs för projektet samt informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna. I förhandsöverläggningen deltog utöver den projektansvarige, konsulten och NTM-centralen i Södra Österbotten, som är kontaktmyndighet, även representanter för Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Korsholms kommun, Vasa stad, Vasa vattenverk, EPV Oy, Österbottens

räddningsverk, GigaVasa, Säkerhets- och kemikalieverket och Väst kustens miljöenhet.

MEDDELANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH SAMRÅD

Kontaktmyndigheten informerade om bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt om möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom en offentlig kungörelse 22.5–21.6.2024. Kungörelse och bedömningsprogram publiceras på NTM-centralens webbplats www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten och på miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/shanshan-grafitanodmaterialfabrik-MKB. Meddelande om kungörelsen har skickats till Korsholms kommun och Vasa stad för att publiceras på webbplatsen. Dessutom har det informerats om bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom tidningsannonser som publicerades i tidningarna Ilkka-Pohjalainen och Vasabladet 22.5.2024.

Under samrådstitiden har det varit möjligt att bekanta sig med bedömningsprogrammet i pappersform vid Korsholms ämbetshus och Vasa stads medborgarinfo.

Om bedömningsprogrammet ordnades ett informationsmöte för allmänheten 28.5.2024 kl. 18–20 på adressen Futura I, mötesrum Prima, 1:a våningen, Företagargatan 17, 65380 Vasa. Det var också möjligt att delta i evenemanget på distans. Förutom representanter för kontaktmyndigheten och den projektansvarige deltog cirka 20 personer i mötet på plats och cirka 5 personer på distans. Frågor som togs upp vid informationsmötet var bland annat råmaterialets ursprung, hantering av avloppsvatten, kylvatten, hantering av dagvatten, eventuella översvämningsrisker, sura sulfatjordar, planläggningen av området, klimatkonsekvenser, sammantagna konsekvenser, avfall som uppstår vid verksamheten, luftutsläpp, trafikkonsekvenser samt frågor i anslutning till projektets tidtabell.

Utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet

Kontaktmyndigheten begärde utlåtanden om bedömningsprogrammet av kommuner och andra myndigheter inom projektets influensområde som sannolikt berörs av frågan. Till kontaktmyndigheten skickades totalt 17 utlåtanden och expertkommentarer om bedömningsprogrammet samt 2 åsikter från privatpersoner.

Nedan presenteras kontaktmyndighetens åsikt om det centrala innehållet i responsen från samrådet. Utlåtandena och åsikterna finns i sin helhet på adressen www.miljo.fi/shanshan-grafitanodmaterialfabrik-MKB. I de utlåtanden och åsikter som publicerats på webbplatsen har sådana uppgifter som har betraktats som personuppgifter strukits.

Sammandrag av utlåtandena

Korsholms kommun, miljösektionen I programmet nämns inte något eventuellt alternativt kylvattensystem och av denna orsak bör detaljerna för byggandet av det centraliserade kylvattensystemet preciseras.

Dagvattenutsläppens konsekvenser för miljön bör utredas, särskilt med beaktande av Toby ås ekologiska status. Översvämningsriskerna och vattenvårdsplanerna samt närheten till flygplatsen bör beaktas vid hanteringen av dagvatten.

Det bör finnas beredskap för släckningsvatten och störtregn, och hanteringen och behandlingen av dem bör utredas. Fabrikens vattenbehov bör säkerställas eftersom leveranskapaciteten i området är begränsad. Vid normala förhållanden bedöms det inte uppstå några betydande konsekvenser för jordmån, berggrund, grundvatten eller geologiska objekt, men konsekvenser som beläggning orsakar för grundvattenbildningen bör beaktas.

Vid användningen av naturresurser och bedömningen av klimatkonsekvenserna bör alla delområden för verksamheten och de förändringar som klimatförändringen orsakar beaktas. Samverkan med andra aktörer i industriområden bör bedömas bland annat när det gäller trafik, buller, luftutsläpp och dagvatten. Trafikmängderna i området bör åskådliggöras på kartor och transporter av farliga kemikalier bör planeras på ett säkert sätt.

Mängden biprodukter och återanvändningsobjekten bör beskrivas noggrannare. Det bör finnas beredskapsplaner med tanke på undantagssituationer och olyckor. Antalet utsläppskomponenter och hanteringskapaciteten för dem samt eventuella störningar och följder av sådana bör utredas i fråga om luftutsläppen.

I fråga om avfallshanteringen bör det säkerställas att det finns en plan för den fortsatta behandlingen av varje avfallstyp. Konsekvenser som uppstår i byggnadsskedet samt förstörelse av överskottsjord bör utredas. Hanteringen av sura sulfatjordar i byggnadsskedet bör planeras i enlighet med miljömyndigheternas anvisningar.

Områden för närrecreation, såsom den allmänna badplatsen, på 1,7 kilometers avstånd samt känsliga objekt, såsom djurstall och pälsfarmer, bör beaktas. Även eventuella ljusolägenheter bör beaktas vid konsekvensbedömningen.

Konsekvensbedömningen borde även omfatta alla funktioner som ingår i skedet före bedömningsförfarandet.

Vasa stad: Vid verksamheten behandlas stora mängder väldigt finkorniga material och därför ska partikelutsläpp och möjligheterna att begränsa utsläppen utredas för produktionsprocessen men även för mellanlagringen, transporter och förflyttningarna. Målvärdet för benso(a)pyren i utomhusluften är väldigt lågt och för att trygga en god luftkvalitet är det därför väldigt viktigt att identifiera eventuella

bildningspunkter för PAH-föreningar. Dessutom bör det utredas om kolmonoxidhalten i avgasen från grafiteringsugnen med tillräcklig säkerhet även beskriver avgasens PAH-halt.

Effekten av förbehandlingen av processavfallsvatten som leds till kommunens avlopp i fråga om olika skadliga ämnen och de skadliga ämnens konsekvenser för kommunens avloppsreningsverk bör bedömas. På olika ställen förekommer en aning motstridiga formuleringar om hanteringen och behandlingen av dagvatten och det vore bra att behandla konsekvenser som dagvattnet orsakar med tanke på översvämningar.

Möjligheterna att utnyttja värmeenergi från kylvatten och konsekvenser som ansluter till havsvattenkylningen bör bedömas. Med tanke på risken för anläggningsbrand bör kapacitetsbehovet av släckningsvatten och mottagande bassänger samt deras driftsäkerhet under olika årstider bedömas.

Miljökonsekvenser och risker som uppstår i samband med gods- och pendlingstrafik i byggnadsskedet och under driften bör bedömas, inklusive nya vägförbindelser och eventuella bantransporter. Mängden tung trafik som kör genom Vasa centrum innan Hamnvägen byggs bör bedömas, under byggnadsskedet och i olika skeden av verksamheten.

Finavia: Projektområdet ligger cirka två kilometer öster om Vasa flygplats. Vid bedömningen av projektets miljökonsekvenser bör konsekvenserna för flygtrafiken och begränsningar som flygtrafiken orsakar för verksamheten i området bedömas. Finavia betonar att hanteringen av dagvatten bör planeras så att det inte bildas vattenområden som lockar fåglar i närheten av flygplatsen. Vid behov bör sådana täckas med nät. Projektet kräver flyghindertillstånd enligt luftfartslagen och det kan även beröra anordningar och konstruktioner i byggnadsskedet. På grund av närheten till flygplatsen bör konsekvenser av damm- och luftutsläpp och vibrationer och störningssituationer bedömas. Närheten till flygplatsen bör även beaktas vid planeringen av områdets belysning.

Västkustens miljöenhet: Verksamheten bör planeras och genomföras så att den inte orsakar negativa konsekvenser för hälsan i form av buller, vibrationer, rök, damm, lukter eller andra motsvarande former av konsekvenser. Verksamheten bör planeras och skötas på ett korrekt sätt så att den inte orsakar föroreningar i grundvattnet eller miljön. Risker för sådana här skador bör även beaktas i byggnadsskedet.

Verksamheten bör planeras och ordnas så att den inte inverkar direkt eller indirekt på vattenkvaliteten eller ledningen av vatten från kommunens hushållsvattenbrunnar. Västkustens miljöenhet har ingen information om allmänna brunnar i närheten av verksamhetsområdet. Det vatten som leds bort ska ledas och renas på ett sådant sätt att det inte orsakar fara för hälsan.

I bedömningsprogrammet rapporteras utsläppskomponenter för utsläpp som sprids i luften, men mängden av varje utsläppskomponent och den

totala behandlingskapaciteten för reningssystemet anges inte. Följder av eventuella störningar som uppstår vid reningen av luftutsläpp, sannolikheten för sådana, förebyggande av dem samt följderna av sådana undantagssituationer samt de hälsorisker som störningar kan orsaka borde utredas.

Avfall som uppstår i byggnadsskedet och i olika skeden av produktionen bör sorteras, lagras och transporteras till en lämplig plats så att det inte orsakar olägenheter för hälsan i form av lukter och gaser. Avfallet bör förvaras så att det inte kan nås av skadedjur.

På drygt 2 kilometers avstånd söderut från projektområdet finns en allmän badplats. Eventuella funktioner som försämrar badvattnets kvalitet bör beaktas i närheten av badplatserna.

Även ljusolägenheter som uppstår i projektet bör bedömas. En riskbedömning bör göras inom projektet. Bedömningen bör omfatta direkta och indirekta hälsorisker i störningssituationer.

Österbottens museum: I MKB-programmet beaktas närliggande landskapsområden och kulturmiljöer som är värdefulla på nationell nivå och landskapsnivå. Vid miljökonsekvensbedömningen bör fabriksprojektets konsekvenser för de omgivande värdefulla kulturmiljöerna och kulturobjekten bedömas med hjälp av illustrationer och fotomontage.

Österbottens räddningsverk: Olycksriskerna i samband med produktionsprocessen, farliga ämnen, trafik och farliga transporter samt byggnadernas olycksrisker bör utredas noggrant vid den fortsatta planeringen.

I miljökonsekvensprogrammet nämns att släckningsavloppsvatten samlas upp i området och analyseras innan det leds för vidare behandling. Räddningsmyndigheten uppmanar till att beakta hanteringen av släckningsavloppsvatten i riskbedömningen och beredskapsplanen. Vid den fortsatta planeringen bör det säkerställas att systemet för tillvaratagande av släckningsavloppsvatten har en tillräcklig kapacitet för att kunna dämna upp släckningsavloppsvatten/läckage. Det bör även säkerställas att det finns tillgång till tillräckligt med släckningsvatten.

Österbottens räddningsverk påminner om räddningslagens skyldighet om att verksamhetsutövare och ägare och innehavare av en byggnad för sin egen del bör förebygga uppkomsten av bränder och andra farosituationer, förbereda sig på att skydda personer, egendom och miljö samt att släcka bränder och vidta övriga räddningsåtgärder samt trygga utrymningsvägar. Räddningsmyndigheten rekommenderar att aktörerna grundar en industribrandkår i området. En industribrandkår vore ett bra och effektivt sätt att verkställa egen beredskap som förutsätts i räddningslagen.

Räddningslagen förutsätter även att räddningsverket utarbetar en extern räddningsplan om hanteringen och lagringen av farliga kemikalier är så

omfattande att verksamhetsutövaren ska göra en säkerhetsutredning. I den externa räddningsplanen definieras åtgärder med hjälp av vilka olyckor och följder som de orsakar kan begränsas och hanteras på ett så effektivt sätt som möjligt.

Säkerhets- och kemikalieverket, Tukes: Om projektet framskrider enligt planen kommer det att förutsätta kemikaliesäkerhetstillstånd i enlighet med lagen 390/2005. Tukes uppmanar till att även beakta hanteringen av släckningsavloppsvatten i riskbedömningen och beredskapsplanen.

Kemikalielagstiftningen förutsätter att verksamhetsutövaren väljer en sådan metod eller kemikalie som orsakar minst fara, när det rimligtvis är möjligt. Dessutom bör säkerheten vid återvinningen av avfall säkerställas i det företag som tar emot avfallet.

NTM-centralen i Egentliga Finland, fiskeritjänster: I programmet bedöms konsekvenser för yt- och grundvattnen i området. Om fiskar konstateras att Södra Stadsfjärden i Vasa, som ligger i projektets influensområde, är ett väldigt gynnsamt yngelproduktionsområde för abborre och nors och gynnsamt för gös, strömming och smörbultar (VELMU-karttjänsten). Dessutom är havsområdet utanför Vasa viktigt både för kommersiellt fiske och rekreativfiske av abborre.

Enligt bedömningsprogrammet har väldigt få fiskeutredningar gjorts i närheten av projektområdet. Elprovfiske har gjorts endast en gång i Laihela å i närheten av Laihela centrum. Området i fråga ligger dessutom uppströms från projektets influensområde. Projektets eventuella konsekvenser för fiskar är väldigt svåra att bedöma utan kompletterande fiskutredningar innan projektet genomförs.

Fiskbeståndet i vattendrag nedströms från projektområdet bör utredas med tillräcklig noggrannhet i bedömningsbeskrivningen, till exempel genom elprovfiske. Enligt programmet leds en del av dagvattnet i projektområdet förbi Storträsk som ligger nedströms från projektområdet, men det är möjligt att till exempel fiskar som leker på våren stiger till Storträsk för att föröka sig.

Kylvatten från fabriken leds enligt programmet till havsområdet utanför Vasa via kraftverket i Vasklot. Spridningen av kylvatten (i tillägg till kraftverkets nuvarande verksamhet) bör vid behov modelleras och konsekvenserna för fiskar bör bedömas.

Trafikledsverket: Konsekvenser som trafik i anslutning till projektet orsakar för närliggande trafikleder, inklusive järnvägs- och sjötransporter, bör undersökas i samband med bedömningen av trafikkonsekvenser. Användningen av lederna, trafikens smidighet och säkerhet, framför allt i fråga om kemikalietransporter, bör beaktas i bedömningen. Konsekvenser som uppstår i byggnadsskedet, såsom brytning och jordmaterialtransporter, bör också beskrivas.

När det gäller järnvägstransporter bör anvisningar och begränsningar för statens bannät beaktas. Risker som ansluter till transporter av farliga

kemikalier i anslutning till projektet bör bedömas noggrant och transportlederna bör planeras med beaktande av olycksriskerna.

Vid planeringen av projektområdet, som placeras intill Vasa–Seinäjokibanan, bör det säkerställas att trafiklederna är stabila och trygga i alla situationer. Planeringen och genomförandet av brytnings- och grävarbeten i närheten av lederna bör göras så att ledernas konstruktioner eller underhåll inte utsätts för risker.

Det är viktigt att dränera projektområdet och separata överenskommelser bör göras för avledningen av dagvatten till sidodiken vid vägarna eller banan. Landsvägarnas och banornas dräneringssystem har dimensionerats för dränering av lederna, och ledningen av överströmnings- och tömningsvatten bör planeras omsorgsfullt.

Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt: I projektets bedömningsprogram finns många brister och utmaningar som anknyter till miljö- och klimatkonsekvenser. I bedömningsprogrammet saknas uppgifter om projektets kolbalansberäkning som är en väsentlig del av uppnåendet av klimatmålen. Även om energianvändningen vore förnybar kan själva produktionsprocessen orsaka betydande utsläpp. Det är oklart hur projektets koldioxidutsläpp kompenseras och hur det säkerställs att produktionen är klimatneutral.

I bedömningsprogrammet saknas konkreta planer och uppgifter om hur energieffektivitet uppnås i alla produktionsskeden.

Användningen av kemikalier nämns i bedömningsprogrammet men till exempel kemikalietabellen är bristfällig. Användningen av kemikalier och hanteringen av utsläpp som uppstår genom den är en central faktor vid minskandet av miljökonsekvenser.

Projektets processer kräver betydande mängder vatten, och hanteringen av avloppsvatten och deras sammansättning är viktiga med tanke på miljöskydd. Dessutom bör ekologiska konsekvenser i havsvattnet i anslutning till upptagning av kylvatten undersökas noggrant.

Konsekvenser som luftutsläpp, såsom damm och skadliga kemikalier, orsakar för miljön och människors hälsa bör modelleras och bedömas i detalj. Bedömningsprogrammet erbjuder inte tillräckligt med information om hur dessa utsläpp hanteras med bästa möjliga tillgängliga teknologi.

Dessutom bör buller, damm, lukter och eventuella konsekvenser för lokala vattendrag och natur, såsom förekomsten av sura sulfatjordar, beaktas i området.

Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt tar upp sin oro över konsekvenser för miljö och natur, särskilt med tanke på områdets mångfald och försvagad vegetation samt de utsläpp som uppstår genom den ökande trafiken. Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt framför att projektet borde utvecklas i en riktning som främjar cirkulär ekonomi mer och beaktar större miljö- och klimatkonsekvenser för att kunna stöda en hållbar utveckling i området på lång sikt.

För att kunna säkerställa projektets godtagbarhet och att det genomförs på ett hållbart sätt är det av största vikt att förbättra bedömningsprogrammet och erbjuda mer information om alla miljö- och klimatkonsekvenser.

Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt anser att projektet inte bör genomföras i den här formen.

NTM-centralens expertkommentarer om bedömningsprogrammet har beaktats i kontaktmyndighetens utlåtande.

Sammandrag av åsikterna

Åsikt 1: Bygglov bör inte beviljas om logistiken under byggnadsarbetena ökar genomfartstrafiken i befintliga bostadsområden. Detta berör särskilt Korsnäståget och rutten Gamla Vasagatan–Lumivaaravägen.

Den nuvarande lastbilstrafiken, exklusive specialtransporter, orsakar buller-, vibrations- och trafiksäkerhetsproblem. Den som bygger fabriken bör förplikta underleverantörerna att använda trafikleder som går förbi bostadsområdena. Trafik genom bostadsområdena bör inte tillåtas.

Projektet bör inte beviljas tillstånd om logistiken inte har ordnats via nya vägsträckningar som inte går genom bostadsområden. Logistiken under fabriken verksamhetstid får inte belasta trafiklederna genom bostadsområdena. Projektet får inte orsaka olägenheter för trafiken eller miljö- eller säkerhetsrisker för bebyggelsen eller miljön.

Åsikt 2: Sammantagna konsekvenser för vattenkvaliteten, fiskarna och vattenorganismerna i Laihela å, som uppstår genom dagvatten som leds till Laihela å via det planerade dagvattensystemet i fabriksområdet bör beaktas. Dagvatten som leds ut i ån får inte äventyra målet om ett gott ekologiskt tillstånd fram till 2027, som ställts upp i vattenvårdsplanen för Laihela å. Dagvattnet får inte heller försämra det ekologiska tillståndet i Sundomfjärden.

Vid hanteringen av dagvattnet i projektområdet bör det även finnas beredskap för klimatförändringen och ökande extrema väderförhållanden. Även det närliggande översvämningssriskområdet och sulfatjordarna i området bör beaktas.

Framgångsrika istandsättningsarbeten har utförts i åns källflöden i flera år och totalt cirka 18 000 öringar har planterats i ån. Även provfiske har gjorts i ån, senast år 2022. Fisk- och kräftbeståndet i ån är livskraftigt.

I bedömningsprogrammet presenteras tämligen knappt och bristfälligt med information om Laihela ås tillstånd och fiskbestånd och uppgifterna bör uppdateras. Det föreslås att även representanter för fiskeföreningen Jurvan ja Laihian Kalastussreuna ska höras om Laihela ås nuvarande tillstånd och de fortsatta planerna.

KONTAKTMYNDIGHETENS BEDÖMNINGSPROGRAMMET

UTLÅTANDE

OM

Programmet för miljökonsekvensbedömning uppfyller de krav som ställs på innehållet i en bedömningsbeskrivning enligt 3 § i MKB-förordningen, och bedömningsprogrammet har behandlats på ett sådant sätt som förutsätts av MKB-lagstiftningen.

Utöver vad som framförs i bedömningsprogrammet framför kontaktmyndigheten att följande frågor ska beaktas vid utarbetandet av bedömningsbeskrivningen och dess utredningar (punkterna **KM** nedan). Den projektansvarige och de experter som gör bedömningen bör noggrant gå igenom även övriga utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet och beakta uppgifter och behov av eventuella tilläggsutredningar i dessa vid konsekvensbedömningen och utarbetandet av bedömningsbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten betonar att bedömningsbeskrivningen ska innehålla en utredning enligt 4 § i MKB-förordningen om hur kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har beaktats. Dessutom ska ett lättbegripligt och åskådliggörande sammandrag presenteras om uppgifter som behövs för att avge en motiverad slutsats med beaktande av kunskap och bedömningsmetoder som är tillgängliga vid ifrågavarande tidpunkt.

Projektbeskrivning och projektalternativ

Projektets syfte och mål beskrivs i projektbeskrivningen. Projektets läge, produktionskonstruktioner som byggs i projektet samt produktionsprocessen har presenterats. Projektets preliminära tidtabell och koppling till övriga projekt i området har också beskrivits.

I de mest centrala principerna för MKB-förfarandet ingår en granskning av alternativ med syfte att stöda beslutsfattandet genom att generera information om projektets alternativa lösningar och deras miljökonsekvenser och skillnader mellan konsekvenserna. I bedömningsprogrammet presenteras förutom det så kallade 0-alternativet alternativ ALT1.

KM: I bedömningsprogrammet presenteras tillräckligt med alternativ i enlighet med MKB-lagen och de avviker tydligt från varandra.

I beskrivningen bör en plan för hur projektet kopplas till dagvatten-, kylvatten-, kondensvatten- och elsystem som planeras i industriområdet samt en uppskattning av kopplingarnas konsekvenser presenteras.

Projektets vattenbalans, metoder för hantering av process- och avloppsvatten samt en uppskattning av kvaliteten och mängden av det vatten som leds till det kommunala avloppsreningsverket bör presenteras noggrannare i bedömningsbeskrivningen. Eventuella halter av skadeämnen i slam och fortsatt behandling/slutförvaring bör beskrivas.

Bedömningsbeskrivningen bör även innehålla en beskrivning om processvattnets mängd och ledningen av vatten till anläggningen. Även mängd, sammansättning samt hantering och behandling av dag- och släckningsvatten bör preciseras i beskrivningen. Dessutom bör uppgifter om luftutsläpp och uppgifter om hantering och mängd för avfall preciseras, framför allt när det gäller farligt avfall.

Planer och tillstånd som förutsätts av projektet

I bedömningsprogrammet presenteras planer och tillstånd som projektet förutsätter och eventuellt behöver samt tillstånd och beslut som kan jämföras med sådana, såsom miljötillstånd, bygglov, flyghindertillstånd och kemikalietillstånd.

KM: Nödvändiga centrala tillstånd har framförts tydligt i bedömningsprogrammet. Vid behov bör uppgifterna kompletteras i bedömningsbeskrivning, till exempel i fråga om tillstånd som behövs för gräv- eller brytningsarbeten eller specialtransporttillstånd.

Finavias utlåtande om att även anordningar och konstruktioner under byggnadsskedet kan kräva flyghindertillstånd bör beaktas i bedömningsbeskrivningen.

Miljöns nuläge, miljökonsekvenser som ska bedömas samt metoder

I bedömningsbeskrivningen beskrivs nuläget för projektområdets omgivning och konsekvenser som ska utredas i bedömningen enligt MKB-lagen samt konsekvenser som särskilt ska bedömas i projektet. Projektets mest betydande miljökonsekvenser ansluter enligt den preliminära bedömningen till luftutsläpp, transport av råmaterial och slutprodukter samt buller. Dessutom bedöms projektets eventuella sammantagna konsekvenser med övriga projekt som finns eller planeras i området.

Omfattningen av granskningsområdet för konsekvenserna och de bedömningsmetoder som ska användas presenteras för varje delområde som ska bedömas. Bedömningen av konsekvensernas betydelse sker genom att bedöma konsekvensobjektets känslighet och konsekvensernas storlek. Vid bedömningen prioriteras projektområdets närmiljö.

Vid miljökonsekvensbedömningen beaktas konsekvenser under byggandet, verksamheten och efter att verksamheten lagts ner. Konsekvensbedömningen görs som en expertbedömning.

KM: Beskrivningen av nuläget bör kompletteras baserat på uppgifter som fås i samband med bedömningen. Bl.a. Västkustens miljöenhet påpekar i sitt utlåtande att bland annat djurstall och pälsfarmer saknas bland de känsliga objekt i närområdet som nämns i MKB-programmet.

I beskrivningen bör det redogöras för hur influensområdena avgränsats för varje konsekvens som ska bedömas. Influensområdet bör definieras

så stort att betydande miljökonsekvenser inte kan antas uppstå utanför området. Kontaktmyndigheten betonar att bedömning av projektets sannolikt betydande konsekvenser och sammantagna konsekvenser med andra projekt i området bör betonas i bedömningen.

Konsekvenser för markanvändningen och planläggningen

Plansituationen i projektområdet har framförts i bedömningsprogrammet. I detaljplanen ligger projektområdet i ett kvartersområde för industri- och lagerbyggnader där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier (T/kem) finns/får placeras.

Som expertbedömning undersöks projektets förhållande till den nuvarande region- och samhällsstrukturen samt gällande planer i närområdet och aktuella planprojekt och övriga kända markanvändningsplaner. Vid granskningen beaktas de närmaste bostads- och rekreationsområdena, kulturhistoriskt värdefulla objekt och övriga objekt som eventuellt utsätts för störningar. Även projektets konsekvenser för uppfyllande av de riksomfattande målen för områdesanvändningen bedöms.

KM: Projektet stämmer överens med den gällande landskapsplanen, generalplanen och detaljplanen. I detaljplanen för Långskogens storindustriområde anvisas projektområdet som kvartersområde för industri- och lagerbyggnader där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier (T/kem) finns/får placeras.

Baserat på vad som presenteras i miljökonsekvensprogrammet anser kontaktmyndigheten att projektet sannolikt inte förutsätter uppdatering av generalplanen eller detaljplanen, även om projektet kan kräva planjusteringar utanför området, till exempel när det gäller elöverföringen. Den kraftledning som anvisats till projektområdet i planerna bör beaktas i projektet.

Konsekvenser för landskap och kulturmiljö

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön undersöks som en expertbedömning med hjälp av analys av landskapsbild samt fotomontage som visualiserar elementen i landskapsstrukturen och projektplanerna. Landskapskonsekvenserna beskrivs med beaktande av områdets nuvarande terrängformer och den planerade storleken av nya konstruktioner. Sammantagna konsekvenser med andra projekt i området beaktas.

KM: Kontaktmyndigheten anser att den bedömning som presenterats i programmet är tillräcklig. För att åskådliggöra landskapskonsekvenserna bör fotomontage över viktiga utsiktsriktningar presenteras i bedömningsbeskrivningen. Bland annat närliggande bostadsområden bör beaktas vid valet av fotograferingspunkter.

Konsekvenser för vegetation, djur och skyddsområden

Baserat på de naturutredningar som gjorts i samband med planläggningen finns det inga särskilt känsliga eller värdefulla naturobjekt i projektområdet. Baserat på flyg- och kartbilder består projektområdet i nuläget främst av kalhuggen skogsmark.

Observationer av flygekorre, åkergröda och fladdermöss har gjorts i närheten av projektområdet. I närområdet finns de mest betydande naturvärdena i omgivningen av Storträsket på cirka 400 meters avstånd, Lillträsket som ligger på cirka 600 meters avstånd och Furusbacken som ligger på cirka 200 meters avstånd från projektområdet.

Avståndet till det närmaste naturskyddsområde är minst tre kilometer och minst fem kilometer till det närmaste Naturaområdet.

Bedömningen av konsekvenser för naturobjekt och arter sker som en expertbedömning i enlighet med anvisningarna för miljöförvaltningens naturutredningar.

KM: Konsekvensbedömningen och de utredningar som utarbetats som bakgrundsmaterial till den bör utarbetas på ett sätt som utgår från anvisningarna i Luopas-guide 1.

Bedömningen bör basera sig på så uppdaterat och omfattande bakgrundsmaterial som möjligt och dessa bör vid behov kompletteras eller uppdateras genom terrängutredningar. Bakgrundsmaterialet bör presenteras med korrekt noggrannhet och som en del av beskrivningen. Baserat på det bakgrundsmaterial som används i bedömningen och de utredningar som eventuellt kompletterar materialet bör det vara möjligt att på ett entydigt sätt utesluta naturvärden som är tryggade genom lagen från projektområdet och dess influensområde.

Det är särskilt viktigt att bedöma konsekvenser som riktar sig till Storträskets och Furusbackens värdefulla objekt. I programmet bedöms att Storträsket är ett viktigt förökningsområde för åkergröda och samtidigt ett objekt som beskrivs i vattenlagen.

Vid bedömning av projektets konsekvenser för flygekorre och deras livsmiljöer bör det beaktas att om till exempel enskilda träd som lämpar sig för flygekorre fälls i projektområdet eller dess närinfluensområde bör områdenas funktion som eventuella rast- och förökningsplatser eller deras skyddsträd uteslutas på ändamålsenligt sätt.

Konsekvenser för jordmån och berggrund

Projektområdet ligger delvis i ett område där sannolikheten för förekomst av sura sulfatjordar är stor. Bedömt på förhand innebär den normala verksamheten vid anläggningen inga betydande konsekvenser för jordmånen och berggrunden, grundvattnet eller geologiskt betydande objekt. Beredskap för olycksituationer, såsom eventuella jordmånkonsekvenser i samband med kemikalieläckage skapas genom hanteringsmetoder som presenteras i samband med riskbedömningen.

KM: Konsekvenserna för jordmån och berggrund sträcker sig huvudsakligen till området för byggnadsåtgärder och bedömningen görs i projektområdet och dess omedelbara närhet. Kontaktmyndigheten anser att de presenterade bedömningsmetoderna huvudsakligen är tillräckliga med tanke på projektområdets karaktär.

I flera utlåtanden nämns att förekomsten av sura sulfatjordar bör utredas och att det bör presenteras planer med tanke på beredskap för surhetsrisker vid byggandet och dräneringen av området. Kontaktmyndigheten konstaterar att GTK:s kartmaterial över förekomsten av sura sulfatjordar är riktgivande. Förekomsten av sura sulfatjordar i projektområdet bör utredas med en för ändamålet lämplig metod. Bedömningsbeskrivningen bör innehålla en beskrivning av hur förekomsten av sura sulfatjordar har undersökts. Dessutom bör konsekvenserna bedömas baserat på resultaten och det bör beskrivas hur surhetsrisken ska minskas.

Vid bedömningen bör mängden av överskottsjord som eventuellt uppstår vid bebyggandet av tomten, placeringen av dem och konsekvenser som uppstår genom placeringen beskrivas.

Konsekvenser för grundvattnet

Avståndet till det närmaste klassificerade grundvattenområdet är tre kilometer. I programmet bedöms preliminärt att den planerade verksamheten inte påverkar grundvattenområdet i en normal situation. Konsekvenser för grundvatten bedöms som expertarbete baserat på tillgänglig information, erfarenhet och information som baserar sig på projektplaneringen och andra motsvarande funktioner. Konsekvenser för grundvatten undersöks i projektområdet och dess omedelbara närhet.

KM: Kontaktmyndigheten anser att den bedömning som presenterats i programmet i fråga om grundvatten är tillräcklig. Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvenser som bearbetningen av marken medför även bör beaktas vid bedömningen av konsekvenser för jordmånen. Även följderna av beläggningen av stora områden och dess konsekvenser för grundvattnet bör beaktas. Dessutom bör det säkerställas att avgränsningen av konsekvensbedömningen är tillräcklig.

Konsekvenser för ytvattnet

Dagvattnets konsekvenser för vattenkvaliteten, fiskarna och vattenorganismerna i det mottagande vattnet bedöms som expertbedömningar baserat på belastningsuppgifter. Kylvattnet leds tillbaka till havet via industriområdets kylvattensystem och kraftverket i Vasklot. Konsekvenser som kylvattnet orsakar för kraftverkets värmebelastning bedöms som expertbedömning. Målen för vattenvården beaktas vid bedömningen av konsekvenser för vattendragen. Processavloppsvatten leds till det kommunala avloppsreningsverket och deras betydelse bedöms som en expertbedömning.

KM: Namnet på vattenformationen Södra Stadsfjärden är Södra Stadsfjärden–Kråkfjärden. Södra Stadsfjärden–Kråkfjärden och Laihela ås nedre lopp är vattenformationer som omfattas av vattenvården. Uppgifterna bör tilläggas i bedömningsbeskrivningen.

Sura sulfatjordar

En kartläggning av förekomsten av sura sulfatjordar bör göras i projektområdet och konsekvenserna för vattendragen bör bedömas utifrån resultaten av kartläggningen. Eventuella konsekvenser som sur avrinning vid byggande och grundläggande dränering orsakar för vattendrag bör utredas vid bedömningen och åtgärder för att lindra konsekvenser och effekterna av åtgärderna bör presenteras.

Dagvatten

Hantering, mängd och kvalitet samt eventuell behandling av dagvatten och släckningsvatten bör presenteras i beskrivningen. Tillgången till släckningsvatten och uppsamlingssystemets kapacitet bör säkerställas. Även konsekvenser som uppstår för dagvatten i undantagssituationer bör bedömas.

Kylvatten

Enligt bedömningsprogrammet är den årliga förbrukningen av kylvatten 10 000 m³. Enligt bedömningsprogrammet leds kylvattnet tillbaka till havet via ett centraliserat kylvattensystem och utlopps konstruktioner vid kraftverket i Vasklot. Kontaktmyndigheten anser att osäkerhetsfaktorer i anslutning till genomförandet av det centraliserade systemet bör beaktas vid bedömningen. Kapaciteten för utloppssystemet vid kraftverket i Vasklot är begränsad och det är tydligen inte ännu helt säkert om systemet kan användas. Det samma gäller det centraliserade kylvattensystemet.

Avloppsvatten

Kontaktmyndigheten anser att processavloppsvattnets mängd, sammansättning, den planerade hanteringen av processavloppsvatten och sammansättningen av det vatten som leds till det kommunala spillvattenavloppet bör beskrivas noggrannare i bedömningsbeskrivningen. Avloppskapacitetens tillräcklighet och avloppsreningsverkets förmåga att ta emot avloppsvatten från fabriken bör utredas.

Ytvattenkonsekvenser

Utöver vad som presenteras i bedömningsprogrammet bör projektets konsekvenser för ytvatten undersökas även i förhållande till den närmaste ytvattenförekomsten för vattenvården nedströms. Dessutom bör olika projekts sammantagna konsekvenser för ytvatten undersökas. Konsekvenser som extrema väderförhållanden som uppstår genom klimatförändringen orsakar för dagvattenmängderna bör beaktas vid bedömningen av konsekvenser för ytvatten. Även dagvattnets konsekvenser för översvämningarna i Laihela å bör beaktas.

Enligt bedömningsprogrammet leds avloppsvatten och kondensvatten till vattendraget via andra aktörer. Vid bedömningen bör emellertid de indirekta konsekvenser som tilläggsbelastningen från avloppsvatten och värmebelastningen från kondensvatten orsakar för ytvatten undersökas i deras utloppsområden.

Fiskar

I åsikterna framförs att de uppgifter om fiskarna i Laihela å som presenterats i bedömningsprogrammet är bristfälliga. Fiskbeståndet i vattendrag nedströms från projektområdet bör utredas med tillräcklig noggrannhet i bedömningsbeskrivningen, till exempel genom elprovfiske. Det bör dessutom beaktas att eventuellt till exempel vårlekande fisk stiger till Storträsket för att föröka sig.

Sammantagna konsekvenser som uppstår för åns fiskar och vattenorganismer när dagvatten leds via GigaVasa-områdets dagvattensystem till Laihela å bör beaktas i bedömningsbeskrivningen.

Konsekvenser för klimatet och luftkvaliteten

Enligt bedömningsprogrammet består de mest betydande luftutsläppen av partiklar, PAH-föreningar, flyktiga organiska föreningar, svaveldioxid och väteoxider. Eventuella lukthaltiga föreningar utreds noggrannare i bedömningskedet.

I bedömningsbeskrivningen presenteras uppskattningar av halterna av avgaser som leds ut i luften samt uppskattningar av belastningsmängder på årsnivå. Spridningen av utsläpp som eventuellt bedöms vara betydande modelleras.

Utsläppshalter som uppstår i omgivningen och som bedömts genom en spridningsmodellering jämförs med rikt- och gränsvärden och målvärden som fastställts i lagstiftningen. Även utsläpp från transporter bedöms kalkylmässigt och deras konsekvenser för luftkvaliteten bedöms som en expertbedömning.

Växthusgasutsläpp som ansluter till byggande av anläggningen, dess verksamhet och verksamhetens slutskede beskrivs och bedöms så långt det är möjligt kalkylmässigt på generell nivå samt som en expertbedömning.

Som utsläppsuppgifter används offentliga och tillgängliga utsläppskoefficienter om utsläpp vid byggande och om produkters koldioxidavtryck. Utsläppens betydelse bedöms genom att ställa den uppskattade utsläppsmängden i relation till exempelvis regionens totala utsläpp.

Partikelutsläpp från den hanterings- och förpackningsterminal för grafiterat material som byggs i området innan produktionsanläggningsprojektet genomförs beaktas vid bedömningen av konsekvenser som uppstår genom projektets luftutsläpp som en del av anläggningshelheten.

KM: Kontaktmyndigheten anser att planerna för bedömningen av luftkvalitetskonsekvenserna huvudsakligen är tillräckliga. Kvaliteten och mängden av luftutsläpp som bildas vid fabriken bör emellertid tydliggöras i bedömningsbeskrivningen. Vid modelleringen av luftutsläpp bör övriga funktioner som planerats i området och deras uppskattade utsläpp i luften samt utsläpp från Vasa stad och så långt det är möjligt även Korsholms kommuns utsläpp beaktas. Utöver konsekvenser som uppstår under verksamheten bör även konsekvenser som byggandet orsakar för luftkvaliteten och bland annat Vasa flygplats verksamhet undersökas.

I bedömningsprogrammet beskrivs bedömningen av klimatkonsekvenser kortfattat. Klimatkonsekvenser i anslutning till projektet bör bedömas för projektets hela livscykel. Beskrivningen bör innehålla beräkningar av växthusgasutsläpp som orsakas av projektet som koldioxidekvivalenter samt de kalkyleringsgrunder och datakällor som använts vid bedömningen.

I flera utlåtanden och åsikter framkom att klimatförändringens konsekvenser för dagvatten bör utredas. Bedömningsbeskrivningen bör innehålla en beskrivning av hur man förbereder sig på till exempel extrema väderfenomen under byggandet av projektet och under dess verksamhet.

Vid bedömningen av klimatkonsekvenser bör klimatkonsekvenser för olika skeden och funktioner specificeras. Projektets klimatkonsekvenser bör även ställas i relation till regionala klimat- och utsläppsminskningmål.

Konsekvenserna för luftkvaliteten och klimatet bör bedömas separat.

Konsekvenser för trafiken

Vid konsekvensbedömningen undersöks antalet transporter i anslutning till projektet samt rutter som används längs de trafikleder som går till projektområdet. I samband med bedömningen beaktas även nya vägförbindelser som planerats till området.

I konsekvensbedömningen beaktas olika transportformer och deras risker både under byggandet och verksamheten. Baserat på förändringar som sker i trafikmängderna bedöms trafikens konsekvenser för trafiksäkerheten och trafikens smidighet genom att beakta känsliga objekt och inträffade trafikolyckor. Även eventuella olägenheter för den nära bebyggelsens trivsel beaktas.

KM: Kontaktmyndigheten anser att det är bra att konsekvenserna bedöms för det nuvarande landsvägsnätet. Bedömningen av trafikkonsekvenser bör sträcka sig ända till huvudlederna och hamnen, men särskilt till trafikkonsekvenser som uppstår i Vasa centrum. Om råmaterial eller produkter transporteras via järnvägen eller sjövägen bör konsekvenserna bedömas för järnvägstrafiken och sjöfarten. Uppskattade trafikmängder, deras konsekvenser för invånarna i området och metoder för att minimera negativa konsekvenser bör presenteras i

beskrivningen. Konsekvenser som olika trafikformer orsakar för trafikens smidighet och säkerhet samt eventuella behov av nya trafikförbindelser bör undersökas i bedömningen. Konsekvenser som uppstår för trafiksäkerheten och negativa konsekvenser som riktas till invånarna i byggnadsskedet bör också beaktas.

Konsekvenser som uppstår genom transporter av farliga ämnen bör bedömas separat och transportrutterna bör planeras så att den fara som uppstår för miljön och hälsan i undantagssituationer förblir så liten som möjligt. Vid bedömningen av konsekvenser som orsakas av transporter bör även övriga närliggande projekt och de risker som de medför beaktas.

Projektets eventuella konsekvenser för flygtrafiken och flygtrafikens begränsningar på funktionerna i området bör undersökas. Bedömningsprogrammet innehåller motstridiga uppgifter om trafikmängderna och därför bör uppmärksamhet fästas vid tydlighet och enhetlighet i bedömningsbeskrivningen. Bedömningsbeskrivningen borde omfatta metoder för att minimera negativa konsekvenser som uppstår genom trafiken i projektet, särskilt när det gäller trafiken genom Vasa centrum.

I sitt utlåtande konstaterar Trafikledsverket att när det gäller järnvägstransporter bör anvisningar och begränsningar för statens bannät beaktas. Risker som ansluter till transporter av farliga kemikalier bör bedömas noggrant och transportlederna bör planeras med beaktande av olycksriskerna. Vid planeringen av projektområdet, som placeras intill Vasa–Seinäjokibanen, bör det säkerställas att trafiklederna är stabila och trygga. Planeringen och genomförandet av brytnings- och grävarbeten i närheten av lederna bör göras så att ledernas konstruktioner eller underhåll inte utsätts för risker. Det är viktigt att dränera projektområdet och separata överenskommelser bör göras för avledningen av dagvatten till sidodiken vid vägarna eller banan. Landsvägarnas och banornas dräneringssystem har dimensionerats för dränering av lederna, och ledningen av överströmnings- och tömningsvatten bör planeras omsorgsfullt.

Konsekvenser för människors levnadsförhållanden, trivsel och hälsa

Projektet kan medföra konsekvenser för människors hälsa till exempel genom trafik, buller och vibrationer, luftutsläpp eller konsekvenser som riktas till yt- och grundvatten. Även eventuella undantagssituationer kan påverka människors hälsa.

Projektets konsekvenser för människors levnadsförhållanden, trivsel och hälsa bedöms genom att utnyttja kalkylmässiga och kvalitativa bedömningar från andra delar av konsekvensbedömningen, bland annat i fråga om konsekvenser för luftkvalitet, vattendrag, buller och trafik samt annan väsentlig information om projektets egenskaper som producerats genom planeringen.

KM: I GigaVasa-området planeras flera betydande industriprojekt och därför är det viktigt att bedöma projektets konsekvenser baserat på sammantagna konsekvenser som uppstår i området. I bedömningen är det särskilt viktigt att beakta hur konsekvenser riktas till eventuella känsliga objekt.

För att säkerställa bullermodelleringarnas tillförlitlighet påminner kontaktmyndigheten om att det är viktigt att använda vinduppgifter som motsvarar områdets vindförhållanden och att sådana anordningar som orsakar ständigt buller samt sammantaget buller med andra aktörer i området beaktas i den. Konsekvenser som den ökande trafiken orsakar för trivseln bör bedömas. Konsekvenser som infartsvägarna orsakar för bebyggelse bör beaktas i trafikbullret.

I bedömningen ska även sammantagna buller- och vibrationskonsekvenser som orsakas av flygplatsen beaktas. I bedömningen ska även konsekvenser som uppstår för människor genom förändringar i ljusförhållandena beaktas. Dessutom bör projektets konsekvenser för rekreation, såsom badplatser, beaktas.

Konsekvenser för utnyttjande av naturresurser

Projektet bedöms ha positiva konsekvenser för utnyttjandet av naturresurser eftersom fabriken råmaterial främst består av biflöden från övrig industriell verksamhet. Användning av naturresurser i anslutning till fabriken verksamhet jämfört med nollalternativet beskrivs baserat på tillgänglig information och baserat på en expertbedömning.

KM: Det rekommenderas att bedömningen omfattar en granskning av i vilken mån återvinningsmaterial kan utnyttjas vid jordbyggnadsarbeten i stället för mark- och stenmaterial som tas från naturen för projektet samt en jämförelse av alternativens konsekvenser för miljön.

Mängden jordmaterial som ska brytas och användas samt konsekvenser som brytningen orsakar bör bedömas.

Sammantagna konsekvenser tillsammans med andra projekt

Enligt bedömningsprogrammet bedöms övriga aktörer i projektområdets näromgivning samt pågående och planerade projekt och deras sammantagna konsekvenser. I bedömningsprogrammet identifieras sammantagna konsekvenser åtminstone när det gäller luftutsläpp, trafikkonsekvenser, konsekvenser som orsakas genom dagvatten samt landskapskonsekvenser. De sammantagna konsekvenserna bedöms främst som expertbedömningar och så långt det är möjligt baserat på uppgifter som är tillgängliga för andra projekt.

KM: I ett område där det finns rikligt med industriell verksamhet eller där sådan planeras är det viktigt att bedöma sammantagna konsekvenser mellan olika projekt. Vid bedömningen av eventuella kommande sammantagna konsekvenser bör det beaktas att projektområdet ligger i

ett stort industriområde som består av Långskogens område i Vasa och Granholmsbackens område i Korsholm där det enligt gällande planer är möjligt att placera anläggningar som framställer eller lagrar farliga kemikalier. Vid bedömningen bör även sammantagna konsekvenser som uppstår genom andra funktioner i närheten, såsom trafiken och flygplatsen, undersökas. I området planeras flera anläggningar som behöver rikligt med processvatten. Beskrivningen bör omfatta en beskrivning av hur en tillräcklig mängd processvatten säkerställs samt hurdana åtgärder det förutsätter när vattenbehoven för olika projekt beaktas.

För att kunna gestalta helhetsbilden av projektens sammantagna konsekvenser rekommenderas att det utarbetas en kartbaserad presentation av olika projekt och deras eventuella sammantagna konsekvenser. Det är till exempel viktigt att bedöma de sammantagna konsekvenser som olika projekt orsakar för värdefulla naturområden och grunderna för skyddet av Naturaområdet Laihela å och Sundomfjärden (FI0800057 SAC/SPA).

Miljörisker, olyckor och störningssituationer

Projektets miljörisker och eventuella miljökonsekvenser i anslutning till dem bedöms för en normal situation och en störningssituation i anslutning till byggandet och verksamheten. Vid granskningen bedöms klimatförändringens eventuella konsekvenser för olycks- och störningssituationer. I samband med bedömningen kartläggs även åtgärder som behövs för att minska riskerna och lindra konsekvenserna. Vid bedömningen beaktas även översvämningens risker och ökande extrema väderfenomen. Bedömningen sker som en expertbedömning, bland annat baserat på tillgängliga uppgifter från planeringen av projektet.

KM: Det är viktigt att beakta olycks- och störningssituationer och undantagsförhållanden och osäkerhetsfaktorer som ingår i dem, och betydelsen av olycksriskerna och bedömningen av dem har tagits upp i flera utlåtanden. Kontaktmyndigheten ber att synpunkter som tagits upp i utlåtandena beaktas. Vid bedömningen bör särskilt objekt som är känsliga för miljörisker identifieras.

Det bör skapas beredskap för kemikalieläckage och hantering av släckningsavloppsvatten, och beredskapsåtgärderna bör beskrivas i beskrivningen. Bland annat åtgärder med hjälp av vilka spridningen av farliga kemikalier i stadens avlopps- och bruksvattensystem eller dagvatten förebyggs till följd av olyckor bör beaktas vid riskbedömningen.

Risker i anslutning till transporter, lagring och användning av farliga kemikalier bör identifieras.

Osäkerhetsfaktorer

Enligt bedömningsprogrammet består de mest centrala osäkerhetsfaktorerna i anslutning till bedömningen av antaganden och generaliseringar i anslutning till utgångsmaterialet och bedömningsmetoderna samt de tekniska uppgifternas inexakthet i det här skedet av projektet.

Osäkerhetsfaktorerna identifieras under bedömningsarbetet och de mest väsentliga osäkerhetsfaktorerna, deras betydelse och bedömningens tillförlitlighet beskrivs i bedömningsbeskrivningen.

KM: De osäkerhetsfaktorer som identifierats vid bedömningen och deras effekt på bedömningens resultat bör presenteras så tydligt som möjligt i bedömningsbeskrivningen så att de kan beaktas vid projektets fortsatta planering. Osäkerhetsfaktorer som anknyter till bedömningen ska presenteras konsekvensobjektsvis.

Lindrande av negativa konsekvenser och uppföljning av konsekvenser

Enligt bedömningsprogrammet kommer en utredning av åtgärder för att lindra projektets negativa konsekvenser att presenteras i bedömningsbeskrivningen. I bedömningsbeskrivningen presenteras även ett förslag på uppföljning av miljökonsekvenserna.

KM: De metoder som presenteras för att minska skadliga konsekvenser ska kunna genomföras och vara tillräckligt konkreta. Uppföljningen bör fastställas baserat på projektets konsekvenser och deras betydelse. Förslag på nödvändiga uppföljningar bör avgränsas så att de är möjliga att genomföra.

Ordnande av MKB-förfarande och deltagande i anslutning till det

I MKB-programmet beskrivs bedömningsförfarandets mål, parter, uppgifter om deltagande och växelverkan under MKB-förfarandets förlopp samt en uppskattning av tidtabellen.

KM: Deltagande och växelverkan har planerats på ett sätt som är tillräckligt med tanke på MKB-förfarandet. Det är viktigt att beakta den inlämnade responsen i bedömningen.

Rapportering och kompetens hos de personer som utarbetat bedömningsprogrammet

Enligt förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bör behörigheten hos de som utarbetat bedömningsprogrammet presenteras i bedömningsprogrammet.

KM: I bedömningsprogrammet beskrivs utbildning, erfarenhet, erfarenhet i år och roll vid bedömningen för de personer som deltar i bedömningen. De som utarbetar bedömningen och deras behörighet bör även presenteras separat för varje delområde för bedömningen.

INLÄMNANDE AV UTLÅTANDET OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH INFORMATION OM DET

NTM-centralen ger utlåtandet och kopior av utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet till den projektansvarige. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till de berörda instanser av vilka utlåtande begärts om bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndighetens utlåtande publiceras på myndighetens webbplats på adressen www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten och på miljöförvaltningens webbplats på adressen www.miljo.fi/shanshan-grafitanodmaterialfabrik-MKB.

AVGIFT, FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH MÖJLIGHET ATT BEGÄRA OMRÖVNING AV AVGIFTEN

Avgiften är 8 000 euro.

Avgiften som uppbärs för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har fastställts i enlighet med ett vanligt projekt (11–17 dagsverken). Avgiften bestäms med stöd av förordningen om NTM-centralernas avgifter.

En betalningsskyldig, som anser att det har skett ett fel i fastställandet av avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet, kan yrka på rättelse av NTM-centralen inom sex månader från dagen då utlåtandet har utfärdats.

TILLÄMPADE RÄTTSNORMER

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §

Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (1215/2023) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer 2024 2 §.

Ärendet har föredragits av överinspektör Virve Kustula och avgjorts av ledande sakkunnig Elina Venetjoki.

Detta dokument har godkänts elektroniskt i verkets elektroniska ärendehanteringssystem. Anteckning om elektroniskt godkännande finns på dokumentets sista sida.

Bilagor	Utlåtanden, åsikter och expertkommentarer Anvisning om yrkande på rättelse av avgift
Distribution	Shanshan New Technologies (Finland) Oy
För kännedom	Instanser som utlåtande har begärts av

ANVISNING FÖR BEGÄRAN OM OMRÖVNING AV AVGIFT

Myndighet, av vilken omprövning begärs

Omprövning av ett beslut som gäller avgift får begäras skriftligt av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen).

Myndighet, till vilken omprövningsbegäran skickas och tidsfrist för omprövningsbegäran

En begäran om omprövning av avgift för behandling av ett ärende skickas till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften har påförts. Dagen för delgivning räknas inte in i tidsfristen för omprövningsbegäran. Om den sista dagen av tiden för begäran av omprövning infaller på en helgdag, lördag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommaraftonen, fortsätter tidsfristen för omprövning även följande vardag.

I omprövningsbegäran ska anges

- vilket beslut omprövningsbegäran gäller
- hurdan omprövning som begärs (till vilka delar omprövning begärs i beslutet och vilka ändringar som begärs)
- på vilka grunder omprövning begärs
- namn och hemkommun för personen som begär omprövning
- postadress och telefonnummer, till vilka meddelanden i ärendet kan skickas till den som begär omprövning.

Om omprövningsbegärandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har gjort upp omprövningsbegäran, skall i begäran om omprövning även uppges namn och hemkommun för denna person. Omprövningsbegäranden, den lagliga företrädaren eller ombudet skall underteckna omprövningsbegäran.

Till omprövningsbegäran bifogas

- beslutet i original eller som kopia, i vilket omprövning begärs,
- handlingar som omprövningsbegäranden åberopar till stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten
- till omprövningsbegäran bifogar ombudet en fullmakt (en advokat och ett allmänt rättsbiträde skall dock förete fullmakt endast om Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten bestämmer så).

Tillställande av omprövningsbegäran

Omprövningsbegäran ska tillställas NTM-centralens registratur. Begäran om omprövning kan lämnas in personligen eller med anlitande av ombud. På eget ansvar kan den också skickas per post, e-post eller med bud. Omprövningsbegäran ska vara myndigheten till handa senast den sista dagen av tidsfristen för begäran av omprövning före tjänstetidens utgång. Noggrannare bestämmelser om att skicka in begäran om omprövning elektroniskt finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Kontaktuppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten Ansvarsområdet för miljö och naturresurser

besöksadress:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffskavägen 35, VASA
Långbrogatan 15, KARLEBY
Öppet: klockan 8.00 – 16.15

postadress:
PB 156, 60101 SEINÄJOKI
PB 262, 65101 VASA
PB 77, 67101 KARLEBY

telefon: 0295 027 500

e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi

E-tjänster -blankett: <https://www.ely-keskus.fi/sv/asiointi-ja-yhteystiedot>

Annan tjänster > Allmänna ärendebblanketter > Allmän ärendebblankett för företag, föreningar, verksamhetsutövare, kommuner och myndigheter (asiointipalvelu.ahtp.fi) Punkterna märkta med asterisk är obligatoriska.